

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Плугатира Максима Віталійовича на дисертаційне дослідження Веклича Євгена Григоровича на тему «Адміністративно-правові засади організації діяльності Ситуаційних центрів Національної поліції України», подане до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Сучасний стан розвитку суспільства характеризується посиленням глобальних і регіональних загроз безпеці, у тому числі гібридних форм правопорушень, масштабних надзвичайних ситуацій та викликів, зумовлених збройною агресією проти України. У таких умовах пріоритетом державної політики стає ефективне функціонування сектору безпеки, зокрема правоохоронних органів, які зобов'язані не лише своєчасно реагувати на порушення правопорядку, а й запобігати їх виникненню шляхом комплексного моніторингу, аналітичного прогнозування та координації дій у режимі реального часу.

Суттєву роль у цьому контексті відіграють Ситуаційні центри Національної поліції України (СЦ НПУ) – новітні аналітично-координаційні структурні утворення, які стали невід'ємною частиною інформаційно-аналітичного забезпечення управлінської діяльності поліції. Їх створення було зумовлене необхідністю оперативного прийняття управлінських рішень, організації взаємодії між територіальними підрозділами поліції та іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, реагування на кризові ситуації та координації дій у складних умовах оперативної обстановки.

Функціонування СЦ НПУ базується на використанні сучасних цифрових технологій, систем відеоспостереження, геоінформаційних систем, аналітичного програмного забезпечення та каналів захищеного зв'язку, що дозволяє інтегрувати значні масиви даних і створювати ефективну модель ситуаційного управління. При цьому, їх діяльність перебуває на перетині різних сфер адміністративно-правового регулювання: організації управління в системі НПУ, інформаційної безпеки, обміну оперативною інформацією, реагування на надзвичайні події, координації міжвідомчої взаємодії тощо.

Незважаючи на стрімкий розвиток СЦ у структурі НПУ, їх організаційно-правова модель перебуває на етапі становлення та удосконалення. На законодавчому рівні відсутня системна регламентація адміністративно-правового статусу таких центрів, не визначено їх повноваження, порядок взаємодії з іншими суб'єктами управління, механізми підзвітності та контролю. Водночас у практичній діяльності виявляються численні організаційно-правові проблеми, зокрема пов'язані з відсутністю єдиних стандартів функціонування центрів, розподілом компетенції, надмірною централізацією управлінських рішень, недостатньою нормативною уніфікацією інформаційних потоків.

Таким чином, виникає об'єктивна потреба у науковому осмисленні адміністративно-правових засад організації діяльності СЦ НПУ як складової ефективної системи управління правоохоронними органами.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Вивчення дисертації та наукових публікацій аспіранта свідчить про те, що правильне встановлення мети, об'єкта, предмета і завдань дисертації зумовило відповідну логічну структуру та уможливило здійснення усебічного й повного дослідження обраної теми у межах визначених обсягів.

При написанні роботи автор проаналізував достатню кількість джерел (265 найменувань), ґрунтовно та критично вивчив праці науковців, що дало йому змогу вирішити важливу наукову задачу – отримати нові результати у вигляді наукових висновків щодо адміністративно-правових засад організації діяльності СЦ НПУ з обґрунтуванням на основі проведеного дослідження найбільш ефективних шляхів удосконалення з урахуванням процесів реформування, національних правових традицій та позитивного іноземного досвіду.

Обґрунтованість та достовірність сформульованих у дисертації наукових положень, висновків і рекомендацій визначається та забезпечується емпіричною базою дослідження, яку становлять статистичні дані щодо діяльності суб'єктів публічної адміністрації щодо забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку; результати анкетування 234 респондентів, правова публіцистика тощо.

Основні наукові результати дисертації викладені у шести наукових публікаціях, серед яких чотири статті – у виданнях, що включені МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, а також у двох тезах, що опубліковані у збірниках матеріалів науково-практичної конференції та семінарі.

Отже, дисертаційне дослідження Веклича Є.Г. на тему «Адміністративно-правові засади організації діяльності Ситуаційних центрів Національної поліції України» виконане на високому науковому рівні, а публікації аспіранта є взаємовідповідними та відбивають зміст і сутність обраної наукової проблематики.

Новизна представлених теоретичних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертація Веклича Є.Г. є одним із перших комплексних адміністративно-правових досліджень організації діяльності СЦ НПУ, з урахуванням особливих порядків правового регулювання, поліцейської практики та умов воєнного стану. Сукупність висновків і рекомендацій мають важливе значення для забезпечення максимальної оперативності й результативності роботи у правоохоронній сфері. У роботі обґрунтовано низку нових концептуальних положень, висновків і рекомендацій, зокрема:

– *вперше* визначено адміністративно-правовий статус СЦ НПУ як систему; обґрунтована необхідність правового закріплення функції оперативного реагування у Положенні про Ситуаційний центр Національної поліції України (2016 р.) як однієї з цілей діяльності СЦ НПУ, спрямованої на підвищення ефективності діяльності поліції в умовах жорсткого дефіциту часу та ресурсів, збройних ризиків, з метою реагування на надзвичайні події та прийняття невідкладних управлінських рішень у тому числі й в умовах воєнного стану; запропонований системно-функціональний підхід до практичної реалізації форм та методів діяльності СЦ НПУ при особливих правових режимах; розроблений алгоритм діяльності СЦ НПУ за умов правового режиму воєнного стану; науково доведено доцільність упровадження та реалізацію безпекової ініціативи у проєкті запропонованої національної концепції «Безпечна громада», на основі якого

окреслені перспективні шляхи розвитку СЦ НПУ, зокрема упровадження можливостей кримінального аналізу з використанням аналітичних технологій;

– *удосконалено* теоретичні положення щодо розуміння складових адміністративно-правового статусу СЦ НПУ; розподіл функцій СЦ НПУ на основні, спеціальні та забезпечувальні; систематизацію нормативно-закріплених завдань СЦ НПУ; зміст компетенційного блоку СЦ НПУ;

– *дістало подальший розвиток* основні етапи розвитку СЦ НПУ; критичне осмислення нормативно-правового забезпечення організації діяльності СЦ НПУ, яке носить відомчий, підзаконний характер, що є однією з характерних відмінностей механізму адміністративно-правового регулювання; наукове обґрунтування наділення регіональних СЦ НПУ завданнями кримінального моніторингу регіонів країни, який включатиме збір, обробку, моделювання та прогнозування криміногенної ситуацій, що дозволить підвищити ефективність управлінської діяльності; концептуальне бачення правового забезпечення співпраці СЦ НПУ з іншими органами та підрозділами поліції, суб'єктами публічної адміністрації в Інструкції з організації взаємодії Ситуаційного центру Національної поліції України з іншими органами і підрозділами, в якій першочергово визначити стратегічну, досудову, внутрішню та зовнішню інформаційно-аналітичні форми взаємодії з виокремленням оперативних задач на кожній з них.

Окрім розглянутих вище, в роботі містяться й інші положення, висновки та рекомендації, які в сукупності забезпечують цілісність наукової новизни проведеного дослідження.

Результати дисертаційного дослідження опубліковані в фахових виданнях України, а також були представлені у вигляді доповідей на науково-практичних конференціях. Публікації перекривають і вирішують завдання, що були поставлені в дисертаційному дослідженні.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість результатів дослідження, положень та висновків не викликає зауважень. Усі наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації,

достатньою мірою обґрунтовані та відповідають меті та завданням роботи, викладені у загальних висновках та висвітлені в опублікованих працях здобувача.

Зроблені Векличем Є.Г. наукові висновки мають вагому аргументацію, є належним чином обґрунтованими. Висновки дисертаційної роботи викладені автором чітко, коректно і логічно витікають із отриманих результатів. Підтвердженням достовірності наукових положень і висновків, викладених в дисертації, є належна методологія дослідження.

Дисертаційне дослідження Веклича Є.Г. виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019; Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схваленого Указом Президента України від 11 травня 2023 р. № 237/2023; Основних наукових напрямів та найважливіших проблем фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук на 2019-2023 рр., затверджених Постановою президії Національної академії наук України від 30 січня 2019 р. № 30; Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки, затвердженої наказом МВС України від 11 червня 2020 р. № 454.

Обґрунтованість наукових положень дисертації забезпечується належною джерельною базою дослідження, достатніми емпіричними даними.

Отже, результати дисертаційного дослідження Веклича Є.Г., які виносяться на захист, є достатньо аргументованими, обґрунтованими, логічними та переконливими, мають належний ступінь наукової новизни та практичне значення.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Встановлюючи завдання дисертаційного дослідження в межах окресленої мети, автор підходить до їхньої деталізації обґрунтовано та логічно, визначаючи наступні:

- визначити етапи становлення й розвитку СЦ НПУ;
- розкрити адміністративно-правовий статус СЦ НПУ;

- встановити особливості нормативно-правового забезпечення організації діяльності СЦ НПУ;
- розглянути організаційно-правову діяльність СЦ НПУ;
- з'ясувати особливості діяльності СЦ НПУ при особливих правових режимах;
- систематизувати повноваження працівників СЦ НПУ;
- сформулювати концептуальне бачення шляхів підвищення взаємодії СЦ НПУ з іншими суб'єктами публічної адміністрації;
- узагальнити іноземний досвід функціонування СЦ та розробити пропозиції щодо його використання у практиці діяльності НПУ;
- запропонувати шляхи удосконалення організації діяльності СЦ НПУ.

Відповідно до поставлених завдань в роботі використана сукупність загальнонаукових та спеціально-наукових методів пізнання. Зокрема, *історико-правовий метод* допоміг розкрити генезис становлення та розвитку СЦ НПУ; *логіко-семантичний та догматичний* методи використано для дослідження теоретичних і нормативно-правових положень організації діяльності НПУ, адміністративно-правового статусу СЦ НПУ; *системний* – для визначення механізму адміністративно-правового забезпечення діяльності СЦ НПУ; *структурно-функціональний* – для розгляду особливостей організаційно-правової діяльності СЦ НПУ, у тому числі при особливих правових режимах; *контент-аналізу* – дозволив виокремити права та обов'язки СЦ НПУ, а *класифікації* – здійснити їх систематизацію; *моделювання* – при розробленні шляхів взаємодії СЦ НПУ з іншими суб'єктами публічної адміністрації; *порівняльно-правовий* – задля узагальнення іноземного досвіду функціонування СЦ та формулюванні пропозицій щодо його використання у практиці діяльності НПУ; *формально-логічний* метод виступив універсальним способом формування аргументів, висновків та пропозицій з удосконалення законодавчої регламентації діяльності СЦ НПУ; *статистичний* – з метою аналізу та узагальнення емпіричної інформації, яка стосується теми дослідження, а *прогностичний метод* окреслив перспективи діяльності СЦ НПУ за допомогою адміністративно-правових засобів, у тому числі й в умовах воєнного стану.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на належному методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження полягає у тому, що сформульовані дисертантом у роботі висновки й пропозиції впроваджено та використовуються у: науково-дослідній роботі – при подальшому вирішенні проблемних питань, пов’язаних з дослідженням організації діяльності органів і підрозділів НПУ; практичній діяльності НПУ – для розроблення й удосконалення відомчих (міжвідомчих) нормативно-правових актів щодо збирання, аналізу та узагальнення інформації про кримінальні, адміністративні правопорушення, терористичні акти та інші події, а також організацію забезпечення управління силами і засобами поліції в разі ускладнення оперативної обстановки, виникнення надзвичайних ситуацій або воєнного стану (акт впровадження Департаменту організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування Національної поліції України від 14.03.2025 р.); освітньому процесі – для підготовки підручників, курсів лекцій, навчальних і практичних посібників, методичних рекомендацій, тестових завдань і дидактичних матеріалів з курсів «Публічне адміністрування», «Управління в правоохоронних органах», «Стратегічне управління в публічній сфері», «Забезпечення законності в публічному управлінні» (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 10.04.2025 р. № 39-ОП).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційне дослідження Веклича Є.Г. має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України та порядку присудження ступеня доктора філософії. Робота складається зі вступу, трьох розділів, які включають в себе дев’ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (265 найменувань на 25 сторінках) та додатків (на 15 сторінках). Загальний обсяг дисертації становить 258 сторінок, із яких обсяг основного тексту – 205 сторінок.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці. Отримані результати дисертаційного дослідження Веклича Є.Г. на тему «Адміністративно-правові засади організації діяльності Ситуаційних центрів

Національної поліції України» можуть використовуватися у освітньому процесі закладів вищої освіти юридичного профілю, у науково-дослідних розробках наукових установ, під час підготовки наукових публікацій та монографій, планування та проведення досліджень за цим напрямом, а також у практичній діяльності.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. У цілому позитивно оцінюючи рецензовану працю, необхідно звернути увагу на окремі дискусійні питання, які, на нашу думку, потребують або додаткової аргументації, або спеціальних пояснень під час захисту:

1. У дисертаційному дослідженні обґрунтовано звернено увагу на комплексний характер функціонування СЦ НПУ як структурної системи підрозділів центрального органу управління поліції, а також зроблено спробу визначення його адміністративно-правового статусу. Висвітлено й значення діяльності зазначеного підрозділу в умовах воєнного стану. Водночас відповідний виклад потребує уточнення й подальшого розвитку. Зокрема, вбачається за необхідне конкретизувати, яким саме чином збройна агресія та запровадження правового режиму воєнного стану позначилися на адміністративно-правовому статусі СЦ НПУ: чи супроводжувався цей процес внесенням змін до відповідних нормативно-правових актів, чи відбулася трансформація функцій і повноважень цього підрозділу в умовах воєнного часу, та якщо так – у чому саме вона полягала. Уточнення вказаних аспектів дозволило б надати більш цілісне та аргументоване уявлення про динаміку розвитку інституційного статусу СЦ НПУ в кризових умовах та забезпечити повноту теоретичних висновків дисертаційного дослідження

2. У дисертації справедливо підкреслено значення СЦ НПУ як елементу кризового реагування в системі сектору безпеки й оборони, однак окремі положення викладено фрагментарно й потребують уточнення.

Водночас, розроблений автором алгоритм діяльності СЦ НПУ в умовах різних режимів (оперативна обстановка – аналітичне супроводження – аналіз оперативної обстановки – аналіз ризиків – оперативний аналіз – аналіз наслідків) подано без достатнього пояснення його нормативного статусу, змістового

наповнення та практичної реалізації (с. 20, 173 дисертації). Незрозуміло, чи цей алгоритм є внутрішньовідомчим стандартом, чи авторською пропозицією, що обумовлює потребу в чіткішому правовому або методологічному обґрунтуванні.

3. Автором подано детальну характеристику компетенційного блоку СЦ НПУ, зокрема визначено сутність його повноважень як сукупності нормативно закріплених прав та обов'язків, що поділяються на стратегічні й оперативні (підрозділ 2.3). Однак надане визначення повноважень як «правообов'язків» не розкриває у повному обсязі меж реалізації таких повноважень на практиці. Було б доцільно конкретизувати, які саме повноваження мають пряму дію в умовах надзвичайного або воєнного стану, і чи можуть вони реалізовуватись автономно без окремого розпорядження керівництва.

Втім, перелічені зауваження і побажання мають дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації. За своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю та практичною значущістю одержаних результатів, а також за авторськими публікаціями ця робота є внеском в розвиток вітчизняної науки.

Відсутність порушень академічної доброчесності. У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертація Веклича Є. Г. на тему «Адміністративно-правові засади організації діяльності Ситуаційних центрів Національної поліції України» є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

ВИСНОВОК

про відповідність дисертації встановленим вимогам

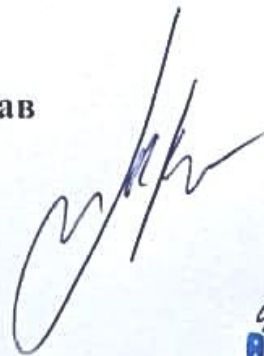
1. Дисертація Веклича Євгена Григоровича на тему «Адміністративно-правові засади організації діяльності Ситуаційних центрів Національної поліції України», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати, які відрізняються новизною у визначені адміністративно-правових засад організації діяльності СЦ НПУ, з урахуванням

особливих порядків правового регулювання, поліцейської практики та умов воєнного стану.

2. Дисертація «Адміністративно-правові засади організації діяльності Ситуаційних центрів Національної поліції України» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями від 31 травня 2019 року № 759) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Веклич Євген Григорович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

доцент кафедри
адміністративного права та процесу
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Максим ПЛУГАТИР

Максим ПЛУГАТИР

завідувач

**ВІДДІЛЕННЯ РОБОТ З
ПОСТІЙНИМ СКЛАДОМ ВІДДІЛУ
КА "РОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

М. ПЛУГАТИР

